

Likabehandlingsplan 2023-2024

Vårt arbete mot kränkande behandling,
diskriminering och trakasserier

FRIDA
UTBILDNING

Förskola
Grundskola
Gymnasiet
Fritidshem

Innehåll

SKOLANS UPPDRAG	3
1. LAGAR	4
1.1 SKOLLAGEN.....	4
1.2 DISKRIMINERINGSLAGEN.....	4
1.3 FN:S BARNKONVENTION.....	4
2. GRUNDUPPGIFTER	5
2.1 VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV PLANEN..	5
2.2 ANSVARIG FÖR PLANEN.....	5
2.3 PLANEN GÄLLER FRÅN.....	5
2.4 PLANEN GÄLLER TILL OCH MED.....	5
2.5 FÖRANKRING.....	5
2.6 VISION.....	5
3. BEGREPP	6
3.1 KRÄNKANDE BEHANDLING.....	6
3.2 DISKRIMINERING.....	6
3.3 TRAKASSERIER.....	6
3.4 DISKRIMINERINGSGRUNDERNA.....	7
4. FRÅMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE	8
5. KARTLÄGGNING	9
5.1 ÅRSJUL.....	9
6. ÅTGÄRDANDE ARBETE	10
6.1 RUTINER VID UTREDNING AV KRÄNKNING/TRAKASSERIER/DISKRIMINERING.....	10
6.2 ÄRENDEGÅNG DÅ ELEV BLIVIT KRÄNKT AV SKOLPERSONAL.....	10
7. UTVÄRDERING OCH ANALYS	11
7.1 UTVÄRDERING.....	11
7.2 ANALYS.....	11

SKOLANS UPPDRAG

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvars-kännande individer och medborgare. *Skollagen (SFS 2010:800) 1 kap, 4 §.*

»Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. (Lgr 11. s. 7).«

1. LAGAR

1.1 SKOLLAGEN

Enligt 6:e kapitlet i skollagen ska den som äger skolan ansvara för att det inom ramen för verksamheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Åtgärder ska genomföras för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förhindra kränkande behandling av barn och elever. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska skrivas i efterföljande års plan. Vidare ska skolan beskriva hur den lever upp till den så kallade handlingsplikten. Denna innebär att så snart någon i personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, ska det anmälas till rektor. Rektor är skyldig att skyndsamt anmäla till huvudman samt att ansvara för att händelsen utreds allsidigt och skyndsamt. I förekommande fall ska rektor vidta de åtgärder som krävs i det speciella fallet och genomföra de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden. I skollagens 6 kapitel finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev – exempelvis säga nedsättande saker, hota eller använda våld. Lärarna har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan. Det kan ibland innebära att de måste använda sig av vissa disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det kan upplevas kränkande behöver det inte vara det i lagens mening. Skollagen (SFS 2010:800)

1.2 DISKRIMINERINGSLAGEN

Enligt diskrimineringslagen ska den som äger skolan se till att varje verksamhet arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad. Skolan ska göra allt den kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder. Varje år ska en likabehandlingsplan upprättas, denna ska innehålla dels en översikt över vad som behöver göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels vad som ska göras för att förebygga och förhindra trakasserier.

1.3 FN:s BARNKONVENTION

FN:s konvention om barnens rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.

Barnkonventionens fyra grundprinciper

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

unicef.se

2. GRUNDUPPGIFTER

2.1 VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV PLANEN: FÖRSKOLA, GRUNDSKOLA, FRITIDSHEM, GYMNASIET

2.2 ANSVARIG FÖR PLANEN: REKTOR

2.3 PLANEN GÄLLER FRÅN HÖSTTERMINEN 2023

2.4 PLANEN GÄLLER TILL OCH MED VÅRTERMINEN 2024

2.5 FÖRANKRING

Likabehandlingsplanen har utarbetats av Fridaskolans kuratorer och representanter för elevhälsan. Planen har därefter diskuterats/förankrats i de olika arbetslagen och på elevråd/klassråd samt på föräldramöten. Likabehandlingsplanen ska vara ett återkommande arbetsmaterial i den ordinarie pedagogiska undervisningen. Förankring av likabehandlingsplanen till elever, vårdnadshavare samt skolans personal sker bland annat på mentorstid, ringsamtal och områdesarbete, på föräldramöten och vid personalkonferenser.

2.6 VISION

På Fridaskolan omfamnar vi ett myller av mångfald som berikar vår undervisning och det lärande som sker både pedagogiskt och socialt i vår skolmiljö. På Fridaskolan betonar vi vikten av att skapa goda förtroendefulla relationer till våra elever. Som mentor har man en tät kontakt och en kontinuerlig dialog med sina mentorselever. Att våra elever känner sig sedda och hörda är en god grund att stå på för att i tid både förebygga och upptäcka kränkande behandling och trakasserier. Fridaskolan har en ambition att arbeta för en nolltolerans mot våld och hot.

Fridaskolornas riktlinjer:

- Är beredda på utmaningar och oförutsedda händelser.
- Klara sociala spelregler som innebär respekt och arbetsro i positiv mening
- Social öppenhet ska prägla verksamheten
- En stark tilltro till våra barns och ungdomars förmåga att bygga kunskap
- En stark tilltro till personalens kompetens
- Samverkan och flexibilitet ska prägla arbetet
- Ledningen ska sträva efter att tydliggöra mål genom en ständig dialog
- Tid och ekonomiska resurser ska avsättas för utveckling
- Mångfald ska prägla verksamheten
- Planering, uppföljning och utvärdering ska vara naturliga inslag
- Personalen ska ha ett reellt medinflytande
- Elever och föräldrar ska erbjudas ansvar och inflytande

3. BEGREPP

3.1 KRÄNKANDE BEHANDLING

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde, vilket är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer och när som helst, exempelvis på sociala medier. Kränkningar kan både utföras av, och drabba, såväl barn och ungdomar som vuxna.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t ex slag och knuffar)
- Verbala (t ex att bli hotad eller kallad för könsord)
- Psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text- och/eller bilder (t ex klotter, lappar, e-post, chat, spel, sms, sociala medier)

3.2 DISKRIMINERING

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Exempel på direkt diskriminering kan vara att endast flickor får välja arbetsområde eller arbetsformer, att enbart vissa högtider uppmärksammas, eller att vissa ämnen på grund av lokalens placering eller utformning inte är tillgängliga för alla elever. Indirekt diskriminering kan uppstå om alla behandlas lika. En elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler etc tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Exempel på sådan indirekt diskriminering kan vara att servera samma mat till alla, eller att tillämpa förbud mot huvudbonad inomhus, vilket enligt en del trosuppfattningar skulle innebära att alla elever inte kan delta i undervisningen eller äta maten. Ibland kan det finnas sakliga skäl att behandla en elev annorlunda och då är det inte direkt diskriminering. Det är skolans ansvar att det finns sakliga skäl. Lagstiftningen mot diskriminering omfattar även förbud mot repressalier, det innebär att en elev inte får utsättas för repressalier om hen anmält eller medverkat i en utredning som gäller överträdelse av lagen.

3.3 TRAKASSERIER

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

3.4 DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

Kön

Ingen elev skall diskrimineras på grund av sitt kön. Alla elever och all personal deltar i en jämställd verksamhet. Barn och elever ska ha samma möjligheter att pröva och att utveckla olika förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotyper, könsroller och fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Vi verkar för att elever får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Ingen elev skall diskrimineras på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck. Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som flicka eller pojke eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födseln. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Etnisk tillhörighet

Ingen elev skall diskrimineras på grund av sin etniska tillhörighet. Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Vi förebygger och förhindrar diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Vi vill att alla ska känna sig välkomna i vår verksamhet.

Religion och annan trosuppfattning

Ingen elev skall diskrimineras eller trakasseras på grund av hens religion eller annan trosuppfattning. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, exempelvis ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning

Ingen elev skall diskrimineras på grund av sin funktionsnedsättning. Funktionsnedsättningar kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsnedsättning räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt. Vi arbetar med tillgängliga lärmiljöer där barn har möjlighet att delta oavsett funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Ingen elev skall diskrimineras på grund av sin sexuella läggning. Med sexuell läggning menas bland annat homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Vi accepterar inte kränkningar på grund av sexuell läggning. Vi strävar efter att all personal ska ha kunskap i HBTQI- frågor.

Ålder

Ingen elev ska diskrimineras på grund av sin ålder. Elevernas ansvar ska däremot få öka med stigande ålder och mognad.

4. FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE

Främjande insatser är generella och erbjuds alla elever. Dessa handlar i praktiken om hur vi arbetar för att skapa en trygg lärmiljö och för att förstärka respekten för allas lika värde. Det förebyggande arbetet på skolan syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Insatserna på förebyggande nivå innebär främst att ta bort risker för att barn och elever ska bli utsatta för kränkningar i skolan. De förebyggande insatserna handlar om att möta de behov som framkommit av kartläggningen. Utöver punkterna nedan så gör även varje arbetslag en egen kartläggning av behov samt en plan för det främjande och förebyggande arbetet i årskursen varje läsår.

- Ringsamtal är en samtalsform där eleverna tillsammans med vuxna för en dialog kring ämnen som kan handla om stort som smått. Ringsamtalen är tillfällen som ger eleverna möjlighet att reflektera kring frågor som normer och värdegrund.
- Det pedagogiska arbetet bygger på att stimulera kreativitet och nyfikenhet. Vi vet att lärande sker även på andra arenor än i klassrummet och vi strävar efter en skolmiljö där kunskap får synas på flera olika vis. Detta sker bland annat genom schemabrytande områdesarbeten där vi också ofta bjuder in föreningsliv, inspirerande förebilder och vårdnadshavare att bidra till undervisningen.
- Fridaskolornas personal använder ett professionellt språk och ett förhållningssätt som vilar på systemteoretiska grunder och bygger på ett respektfullt bemötande.
- Vi tillämpar elevdelaktighet och elevinflytande i så stor utsträckning som möjligt vad gäller undervisningens innehåll och former. Samtliga elever deltar i arbetet med att utforma trivselregler och överenskommelser som rör det sociala klimatet.
- I vår feedback till, och vår kommunikation med, eleverna bygger vi medvetet på starka sidor hos eleven. Detta gäller såväl måldialoger och utvecklingssamtal som dagliga möten med eleven.
- Den sociala och fysiska miljön präglas av öppenhet. Vi erbjuder en hög tillgänglighet mellan personal

och elever på skolans alla ytor. All personal äter dagligen lunch tillsammans med eleverna.

- Utvecklingssamtalen organiseras med eleven i centrum (eleven leder själv sitt utvecklingssamtal) och en utgångspunkt är läroplanens mål kring normer och värden.
- Undervisningen och verksamheten organiseras medvetet för att främja det sociala klimatet. Istället för flera statiska parallellklasser ingår alla elever i respektive årskurs i en och samma klass. Årskurserna delas sedan in i olika grupper som byts med jämna mellanrum. Detta främjar elevernas sociala färdigheter, deras vi-känsla och det pedagogiska klimatet. Ambitionen är också att eleverna ska känna trygghet inför att möta elever från andra årskurser, detta jobbar vi aktivt med genom olika typer av åldersöverskridande aktiviteter.
- Raster är en viktig del för det sociala utbytet. Det finns ett organiserat rastschema vilket innebär att det alltid finns vuxna med på raster, såväl inomhus som utomhus. Vi erbjuder rastaktiviteter som syftar till att alla elever ska ges möjlighet att ingå i ett sammanhang och som främjar känslan av delaktighet och gemenskap.
- Vårdnadshavare är välkomna att besöka och vara med i vår verksamhet. Planer och regler delges årligen vårdnadshavare samt finns alltid att tillgå på skolans lärplattform Vklass. Vårdnadshavare informeras vid behov i ärenden kopplade till vår likabehandlingsplan i de fall som rör deras barn.
- Rektor ansvarar för att riskanalyser görs innan aktiviteter utanför skolan genomförs.
- Skolan arbetar våldsförebyggande genom att lyfta ämnen som problematiserar destruktiva normer kopplat till kön.

5. KARTLÄGGNING

5.1 ÅRSHJUL

Vi kartlägger genom att undersöka, analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera enligt det ungefärliga årshjulet nedan:

- Vid höstterminens start: Presentation av likabehandlingsplanen för samtlig personal på skolan och i förskolan.
- September: Pedagogerna startar arbetet med likabehandlingsplanen tillsammans med sina elever.
- Oktober: Likabehandlingsplanen fastställs.
- Vid mitten av läsåret: pedagogerna utvärderar likabehandlingsplanen.
- Mars: Kuratorerna samarbetar med elevrådet för att se över likabehandlingsplanen.
- Maj/juni: Arbetslagen analyserar och utvärderar årets likabehandlingsarbete. Främjande och förebyggande insatser inför nästa läsår diskuteras på respektive skola.
- Juni: Rektor gör en sammanställning över årets arbete om likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.
- Juni: Kuratorer arbetar tillsammans med verksamhetschef och reviderar likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

6. ÅTGÄRDANDE ARBETE

6.1 RUTINER VID UTREDNING AV KRÄNKNING/TRAKASSERIER

- Så snart någon vuxen i skolan får kännedom om eller misstänker att kränkning, trakasserier eller mobbning har förekommit, ska uppgiften utredas skyndsamt och allsidigt.
- Utredningen ska alltid ske på ett respektfullt sätt och med hänsyn tagen till den utsatte och övriga inblandade.
- Elever som själva känner sig utsatta eller som misstänker att en annan elev är utsatt ska direkt vända sig till någon vuxen på skolan.
- Personal på skolan påbörjar därefter utredning och dokumentation i ärendet. Detta görs i Pantheon, ett digitalt verktyg som säkerställer att anmälan når rätt person och att överlämningen sker i linje med GDPR. I samband med att ärendet dokumenteras underrättas också rektor och huvudman.
- Personal på skolan genomför lämpliga åtgärder och följer sedan upp ärendet och de åtgärder som genomförts. Vid behov förs en dialog med berörda vårdnadshavare.
- Rektor beslutar om skolan anser att en kränkning skett och avslutar ärendet när lämpliga åtgärder vidtagits och utvärderats, och man ser att kränkningen/trakasserier upphört.

6.2 ÄRENDEGÅNG DÅ ELEV BLIVIT KRÄNKT AV SKOLPERSONAL

- Om en elev, vårdnadshavare eller personal upplever att en elev/elever blivit kränkt av en anställd tas kontakt med rektor som ansvarar för ärendet. Ärendet hanteras utifrån riktlinjerna för Fridaskolans arbetsmiljöpolicy.

7. UTVÄRDERING OCH ANALYS

7.1 UTVÄRDERING

L ikabehandlingsarbetet utvärderas av rektor och elevhälsa i dialog med skolans personal. Eleverna involveras i arbetet bland annat i form av ringsamtal, Elevråd och elevskyddsombud där syftet är att eleverna ska delta och involveras i skolans arbete mot kränkande behandling. I detta steg följer vi upp åtgärder som är gjorda och går igenom analysen. Vi utvärderar resultatet av genomförda åtgärder och tar ställning till hur det fallit ut. Vi diskuterar vad som fungerat väl och vilka nya mål som behöver sättas. Dessa nya mål används sedan i nästa likabehandlingsplan för kommande läsår. Arbetslagen har sammanställt information från utvecklingssamtal och pågående arbete utifrån fysisk, social och pedagogisk lärmiljö på individ- och gruppnivå som förmedlats till Elevhälsan vid våra konferenser. Likabehandlingsplanen har processats med elevrådet och förankrats i klasserna.

7.2 ANALYS

Resultat av kartläggning, utvärdering och analys av föregående läsår beskrivs av respektive skola.

